

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foate înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnavă-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Unitatea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

O crux ave, spes unica!

(ivo). S'au depănat pe răbojul vremii aproape douăzeci de veacuri de când departe, în pământul sfânt al Palestinei s'a desfășurat cea mai zguduitoare dramă, pe care minte omenească n'a putut să și-o închipue vreodată: Un Dumnezeu întromenit pentru a-l îndumnezei pe om, un Dumnezeu care și-a ascuns strălucirea Sa dumnezeiască sub chipul umil al robului și care timp de 30 de ani și mai bine n'a făcut altceva decât bine popoului său, vindecându-i bolnavii, dând vedere orbilor, auz surzilor, curățind pe cei leproși, înviind morții, e răstignit pe lemnul — până atunci rușinos, de atunci precinstit — crucii.

S'au cutremurat țăriile cerului la vederea unei atari crime: Soarele și-a ascuns fața sa pentru a nu vedea pe Dumnezeu în cruce; stihile lumii s'au înspăimântat, pământul s'a cutremurat, catapeteasma bisericii s'a rupt în două, moartea însăși s'a înfricoșat văzând pe cel Atotputernic spânzurând pe cruce. Iar a treia zi din măruntaiele pământului, unde zăcuse ca într-o cămară, a ieșit Isus plin de strălucirea Sa dumnezeiască, pentru că nu era cu puțință a se ținea sub stricăciune stăpânul vieții și înălțându-se la ceruri șade de dreapta lui Dumnezeu Tatăl.

Patimile Domnului, suferințele lui, au fost și vor fi pentru noi izvorul mântuirii noastre: Prin patimile Sale Hristos a vindecat slăbiciunile noastre; sângele Său, a fost preț neprețuit pentru păcatele noastre, iar învierea Sa e începutul învierii noastre. Bineînțeles dacă vom ști să le apreciem așa cum trebuie și să scoatem din ele învățămintele de lipsă! — Incepe săptămâna mare: 1. Să ne aducem aminte cel puțin acum de patimile Domnului, căci poate în decursul anului, copleșiți de alte griji, ne gândim prea puțin la ele. Să ne aducem aminte că Isus din cea mai curată dragoste s'a făcut om și a pățit pentru noi și pentru a noastră mântuire. Și știind noi că dragostea cu dragoste să răsplătește, să ne examinăm dacă îl iubim și noi la rândul nostru, așa cum se cuvine și așa cum o așteaptă El: Mai presus de orice?

2. Isus a pățit pentru păcatele mele. Păcatele mele, acelea ale părinților mei, ale fraților și surorilor mele, ale semenilor mei l-au adus moartea lui Isus. Noi l-am condamnat la moarte pe Isus cu fărădelegile noastre, noi l-am palmuit cu vorbele noastre rușinoase, noi l-am împletit cunună de spini ori de câteori am cedat ispitei și ne-am lepădat de El. Pe fruntea fiecăruia stă scrisă o sentință teribilă: Deicid! — Și atunci ce vom face? Vom face ceea ce ne spune Biserica: Plecând genunchiul nostru înaintea preotului și smerind sufletul nostru înaintea Celui Preaînalt vom spăla în lacrimi de pocăință așternutul

Eroism și trădare

Săptămâna trecută Blajul a trăit fiorii despărțirii de cei cu care se înfrățise: reg. 40 art., adăpostit aici în refugiu, s'a imbarcat pentru ca să-și ducă vigoarea acolo unde alte regimente românești câștigă biruințe.

Acolo, pe câmpuri de fum și de sânge e concentrată tăria, scutul și mândria națiunii. Acolo, abnegația și supunerea, cinstea și dreptatea înconjurată de atâtea greutăți și pericole, fac să crească în cea mai frumoasă desfășurare a lui, elementul eroic din ființa soldatului român. Acolo, se luptă, nu pentru nimicirea unui popor — căci ar fi cruzime, nu eroism, perfidie, nu dreptate — ci pentru a scoate din lume veninul unei distrugătoare ideologii. Comunismul nu e un popor, ci este o doctrină ce tinde la distrugerea a tot ce e demnitate, moralitate, noblețe și creștinism...

Dar comunismul este hidră cu multe capete. În urma unei universale, stăruitoare și foarte abile propagande pentru câștigarea lumii întregi, pentru acele absurde și destruoase ideologii, veninul s'a strecurat în lume provocând o mentalitate ce, dacă continuă, nu face decât să apere un comunism deghizat, un distrugător al civilizației creștine.

Sunt și la noi astfel de mentalități, și, poate fără să-și dea seama, mulți ajută să crească hidrei alte capete în locul celor pe care cu jertfa vieții, soldații noștri le reteză mereu.

Să luăm numai un aspect al problemei: familia. A propaga idei ce duc la slăbirea legăturilor familiare, la independența soților contrară dreptului ce numai singur ei îl au unul asupra altuia, la divorț, cu un cuvânt, la tot ce contribuie la slăbirea celei familiare și la limitarea numărului de copii, este o mentalitate pe care comunismul și-a însușit-o pe deplin, folosindu-se de ea în lupta contra burgheziei. „În plina sa desvoltare, familia există numai pentru burghezie, spunea Carol Marx.

Natural că la baza fugii de obligațiile născute din contractul conjugal, stă edonismul,

nostru și de azi înainte vom lua calea cea strămtă a pocăinții, a jertfirii de sine, calea crucii și luându-ne cu legământ sfânt, vom fi deapuri slujitori preoplecați ai lui Hristos, în inimi și în fapte. Purtându-ne cu resemnare creștinească crucea suferințelor noastre, urcând cu Hristos calvarul acestei vieți, vom ajunge alături de el în rai. Iar țara ce va ocroti astfel de elemente, va vedea curând ziua învierii sale prin Hristos. Per crucea, ad lucem!

egoismul și căutarea unei vieți comode, lipsite de idealuri pentru care trebuie luptat, de moralitate, pentru care trebuie făcute renunțări. Dar și aceasta este o mentalitate contrară creștinismului ascetic, și folosită de comunism. Astfel, într-o broșură de propagandă comunistă (*Dotrinetta razionalista*, apărută în Italia înainte de fascism) — în formă de catehism — se putea citi:

— Pentru care scop am fost creați?

— Scopul vieții este ea însăși. M'am născut ca să trăiesc, să trăiesc bine, să mă bucur, să profit împreună cu semenii mei de toate bunurile prin care viața se poate face mai frumoasă.

— Deci, dacă noi nu trăim ca să cunoaștem, să iubim, să slujim lui Dumnezeu pe pământ și apoi să mergem ca să ne bucurăm de vederea lui în veșnicia raiului care este scopul existenței noastre?

— Scopul vieții noastre este plăcerea.

Aceasta este sinteza ideologiei comuniste. Dar aceasta ideologie tinde în mod fatal la desfacerea familiei de datorințele ce le are față de Dumnezeu. Când cauți numai plăcerea ta, arunci fără scrupul obligația fidelității conjugale și datorințelor materne. Iar comunismul care „nu lasă intactă nici o lege omenească și divină făcută pentru mântuirea și demnitatea vieții“ (Pius IX în *Quod Apostolici Muneris*), aceasta țintește: distrugerea familiei. Cine deci predică libertinajul distrugător al unității conjugale, are o mentalitate comunistă despre familie; cine se ferește de copii, practică desideratele judeo-masonice ce tind la nimicirea națiunilor, căutând să le lipsească de viitorii giranți ai frontierelor: soldații. Dezastrul Franței e cea mai palpabilă dovadă.

Și totuși desmățul moral în care se complac atâtea, în detrimentul unei sănătoase și numeroase familii românești, a cuprins o mare parte dintre tații și mamele acestei țări. A trăi cât mai ușor și cât mai liber, este lozinca atâtor soți de căsătorie... Și nu-și dau seama că în felul acesta împing familia românească la nimicire, trăind după o mentalitate legată de marele dușman: comunismul. Căci astăzi, nimicirea unității familiare este o proprietate comunistă. Nici o altă doctrină — în afară de cele asimilate de comunism: conglomerat materialist, ateist, anarhist etc. — nu propagă așa ceva.

Deci, nu numai în Rusia, dar și la noi, comunismul trebuie sugrumat în toate manifestările lui. Cu toții, și cei plecați pe front și cei rămași la vatră trebuie să luptăm: unii pentru nimicirea focarului, alții pentru schim

barea unei mentalități ce, dacă dănuiește, va continua distrugerea începută de hidra ale cărei zile îi sunt numărate.

Să nu tradăm în țară cauza, pentru care eroii cad peste hotare!

Eugen Popa

Cuvinte arhieresti

Cu ocazia postului mare din acest an, Preasfințitul Iuliu al Clujului a adresat credincioșilor din eparhia Oradea, pe care îi păstorește ca Administrator Apostolic, o frumoasă pastorală, din care spicuim rândurile ce urmează:

Pe calea Postului Mare răsare Crucea Domnului, semnul mântuirii noastre, pentru sfântă închinare. Caldă și sfântă închinare să-i aducem: „*Crucii Tale ne închinăm Hristoase și sfântă Invierea Ta o laudăm și o mărim*“. Este semnul sfânt al biruinței Mântuitorului asupra morții, pe care înălțat cu moartea Sa pe moarte a călcat și a dăruit viață lumii. Pe Cruce s'a adus jertfa mântuirii și s'a plătit prețul răscumpărării și a împăcării sufletelor noastre. Cu preț mare a-ți fost răscumpărați, ne spune Sf. Apostol Pavel. Prețul vieții Fiului lui Dumnezeu făcut om, mort pe Cruce pentru noi și a noastră mântuire. Izvorul nesecat al iertării, împăcarea și pacea sufletelor noastre. Bogăția milei, bunătății nemărginite a lui Dumnezeu Tatăl nostru, care, pentru jertfa Unuia-născut Fiului Său, ne-a reprimis într-o iertare. Cu adevărat unde a prisosit păcatul, mai mult a prisosit darul iertării: „*Așa a iubit Dumnezeu lumea*“.

Așa ne-a iubit Dumnezeu pe unul fieștecare dintre noi. Putem spune fiecare cu suflet liniștit, cu Apostolul neamurilor „*m'a iubit pe mine și s'a dat pe sine pentru mine*“. „*A venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși dintre cari cel dintâi sunt eu*“.

Să rostească fiecare, să mărturisească tot sufletul: pentru mine s'a înălțat Domnul pe Cruce, pentru mine și-a dat sufletul său, pentru mine jertfa de iertare și împăcare. Pentru mântuirea mea, pentru pacea mea.

Pe calea Postului Mare ni-se înfățișează Sfânta Cruce spre închinare. Să plecăm genunchii sufletului și ai trupului spre sfântă închinare, să plecăm frunțile truface cu smerenie spre pământ, să primim deslegarea iertării și împăcarea Domnului nostru. Să dobândim îmbrățișarea păcii Părintelui Ceresc...

Trăiește Domnul în mijlocul nostru în sfânta Biserica Sa, cu puterea darului său, cu nemărginită iubirea sa și imbie pe toate căile vieții noastre iertare și pace tuturor celor robiți păcatului, deslegare și libertate. Adevărata libertate cum spune Domnul Isus: „*Vo! veți fi cu adevărat liberi când vă va libera pe voi Fiul lui Dumnezeu. Căci tot cel ce face păcatul, rob este al păcatului*“. Aproape de toți se află Domnul și azi; tot sufletul însetat de mângâiere și ușurare poate să se atingă de Dânsul, poate să-i primească darul.

Să scuturăm jugul păcatului, să ne unim cu Hristos Isus Domnul nostru. Să luăm darul deslegării. Să ne împăcăm cu Dumnezeu. Cu preț mare am fost răscumpărați: moartea pe Cruce a Domnului nostru. Ne chiamă Domnul la împăcare: ne îndeamnă Apostolul: „*Pentru numele Domnului nostru Isus Hristos vă rog împăcați-Vă cu Dumnezeu*“.

Ne îndeamnă Sfânta Maică Biserica totdeauna, și cu deosebire în Postul Mare, timpul bine primit, timpul mântuirii, prilej de reculegere sufletească, de pregătire și primenire, pentru praznicul luminat al Invierii.

Pentru numele Domnului nostru Isus Hristos vă rog împăcați-vă cu Dumnezeu. Calea vieții stă deschisă.

Nouă ni s'a dat cuvântul împăcării. Această sfântă și dumnezească încredințare dorim să rodească imbelșugat în sufletele

credincioșilor noștri scumpi: pacea Domnului Isus.

Intr'o lume fără pace să așezăm pacea Domnului, în lumea sufletului nostru. Darul care întrece toată mintea.

Cu suflet curat și împăcat cu Dumnezeu să ne împărtășim din Preasfânta Paine a vieții și din pământul mântuirii. Să primim în sufletele noastre Preasfânta Taină a Cuminecării, chezașia vieții veșnice: „*Gustați și vedeți că bun este Domnul*“.

Astfel primeniți sufletește, îmbrăcați în puterea dumnezească a harului sfințitor, vom putea înfrunta greutățile ceasului încercării prin care trece lumea întreagă...

Crucea Domnului să ocrotească familiile voastre, casele și țările, toată alergarea și truda noastră, toate căile și cărările noastre, cum le-a ocrotit pe calea lungă a veacurilor, a părinților, a moșilor și strămoșilor noștri.

Să înălțăm ochii noștri spre răstignirea Domnului și în sfântă închinare să preamărim Invierea Lui, chezașia învierii noastre.

Primeniți sufletește să rostim azi și totdeauna: *Crucii Tale ne închinăm Hristoase și sfântă Invierea Ta o laudăm și o mărim*.

LĂMURIRI PROVIZORII. Am subliniat, în numărul trecut, cu adâncă satisfacție, importanța manifestației naționale care s'a desfășurat, în 19 Martie, în aula facultății de drept din București. Ne-am exprimat, deodată, și mâhnirea pentru absența Bisericii noastre dela o adunare, în care trebuie să fie neapărat prezentă. Cazul fiind deosebit de grav, ne-am abținut dela orice comentariu, până când nu vom avea lămuririle necesare dela forurile competente.

Regretăm, că până astăzi n'am izbutit să avem aceste lămuriri. Rămânem deci, încă, în așteptare. — Până atunci câteva precizări.

FOIȚA „UNIRII“

Viața creștină și ritul

În „Cultura creștină“ din Ianuarie-Martie 1941 Preacuviosul părinte bazilian Augustin A. Pop, în articolul „Ideea catolică și ritul“, încearcă să împacă pe inovatorii noștri cu cei cari pledează pe lângă mențiunea curată a ritului nostru. Subsemnatul în mai multe rânduri am scris în „Unirea“ contra celor ce introduc inovația, de capul lor, și după părerea și gustul lor, fără aprobarea autorității supreme din Biserica noastră, care e Sinodul provincial, iar în lipsa acestuia conferința episcopicească.

Suntem o provincie bisericească destul de mică și cu toate acestea găsim atâtea variante chiar și la vechile slujbe, iar în ce privește „inovațiile“ e un adevărat haos. Unii au tradus simplu din limbi străine, alții au încercat să le îmbrace în cântec în haină orientală. Ce e rău în acestea, este faptul că avem aproape atâtea variante, câți inovatori am avut și câte biserici sunt, în cari s'au introdus acestea inovații, adăogând, sau eliminând fiecare după capul său. Rău și mai mare e, că s'au introdus inovațiile fără aprobarea și autorizarea mai marilor bisericești, vrând par'că fiecare să justifice vorba: Grecii umblă încoace-încolo fără lege. Norocul nostru e, că încă nu s'a generalizat acest procedeu, că

sunt oameni, cari au arătat neseriozitatea și neîndreptățirea acestui procedeu. E timpul însă să se pună stavilă acestui zel, care în cele mai multe cazuri nu e zel adevărat, ci o simplă maimuțareală din partea unora, cari cer într'una mijloace nouă, spunând că vechiul nostru rit ar fi învechit, impietrit, nepotrivit pentru timpurile noastre. Dacă i-ai întreba pe aceștia, de că-eori au săvârșit admirabilul Canon al Domnului nostru Isus Hristos, sau încântătorul Acatist al Preacuratei, își vor răspunde, că Acatistul e *prescrit* numai pentru Vineri seara din săptămâna a cincina din Paresimi. Canonul *smintit nu e prescrit* niciodată, iar vecernie cu litie au văzut numai la serbarea hramului bisericești dela Curtea metropolitană din Blaj, — cei cari au studiat în Blaj, pe când mai era în ființă aceasta bisericești, iar alții niciodată.

Aici găsește cel mai mare rău. *Viem* cu orice preț să introducem inovații, numindu-le *mijloace nouă*, fără a fi eshauriat imensul tezaur, pe care ni-l imbie ritul nostru, pe care îl socotim ca învechit, ca impietrit, ca nepotrivit, pentru a ne duce la sfințire. Ne place a vedea o superioritate nespuse de înaltă în ritul latin, față de ritul nostru, pe care nu au încercat să-l cunoască și pătrundă, căci de îndrăgire nici poveste nu poate fi. Aceștia nu vreau să vadă și să înțeleagă, că în vreme ce Alfons M. de L'gouri ducea viață sfântă, slujind și respectând ritul latin în același timp ducea viață tot așa de sfântă Petru Pavel Aron, postelnicul vlădică dela Blaj slujind și

respectând ritul răsăritean, iar mai nou a proape în același timp, când ducea în Apus viață sfântă preotul Ioan Vianney dela Ars, ducea viață de sfânt, profesorul-preot Emil Viciu dela Blaj. Că cei din Apus sunt canonizați, ai noștri nu, nu schimbă situația, deosebirea fiind numai de formă, nu de fond.

Viața, de care ne vorbește așa de frumos părinte Augustin A. Pop, se poate trăi și după ritul apusean și după ritul răsăritean, numai voință să fie. Eu nu i-aș zice *viață catolică*, pentru că cei mai mulți, îndată ce aud de viață catolică, se gândesc numai la partea de Apus a Bisericii Domnului, ci mai bucură i-aș zice *viața creștină*, care nu poate fi îngrădită de granițele rituale. La noi, în genere, am ajuns la adevărat sectarism, folosind unii termenii: cum se face de pildă ca *Dumnezeu ortodoxiei*, pe care vreau unii să o monopolizeze numai pentru Biserica zisă azi „ortodoxă“, fără a ține seama de adevărul istoric că „ortodoxia“, din Dumineca întâia a Postului mare nu aparține numai unei părți a Bisericii, ci Bisericii universale, sau pe grecește, Bisericii catolice, pentru că își are originea hotărârile unui sinod ecumenic, universal.

Ritul nostru, o fericită romanizare a ritului grecesc, e un adevărat magazin de frumuseți înălțătoare și nici nu-mi vine a crede că ar putea să fie un credincios dornic de viață creștină desăvârșită, pe care să nu mulțamească rugăciunile, slujbele și cântările noastre liturgice, potrivite așa de minunat pentru orice zi și pentru orice timp al zilei.

1. Biserica noastră n'a participat la adunarea pomenită, fiindcă n'a fost chemată. Nici n'a știut răcar de ținerea ei.

2. Fie la manifestație națională, fie la o adunare de organizare a colegiului spiritual al clerului și membrilor corpului didactic, Biserica Blajului trebuia neapărat să fie prezentă. Rostul ei din trecut și prezent, ca și rolul din viitor în viața neamului îi dau acest drept mai presus de orice îndoielă; de altă parte, cuvântul ei într-o adunare de acest fel nu putea fi decât folositor atât sub raport național-politic, cât și sub cel al organizării spirituale a neamului românesc.

3. De ce, dar, n'a fost invitată, nu știm și nu putem înțelege. Din simplă inadvertență ori cu bună și hotărâtă voință? Dacă da, dela cine a putut porni o astfel de năstrușnică idee și cine poartă răspunderea?

4. Sperăm să avem în curând lămuririle necesare, fiindcă, de sine înțeles, conducerea Bisericii noastre le cere celor în drept. Și, suntem siguri, ele nu vor fi simple lămuriri, ci și explicații, respectiv reparații, care să îndrepte ofensa care ni s'a adus și să mulțumească sufletele măhnite ale credincioșilor noștri.

O utopie a d. Nichifor Crainic

Că e mare ortodox, o ști-m. Dar că și legăturile cu Germania, mai bine zis dominațiunea germană, să o exploateze în favoarea ortodoxiei, asta nu ne-am fi închipuit-o.

În revista „Volk im Osten”, ce apare la București, nr. dela 15 Ian. a. c., a apărut un articol al d-lui Nichifor Crainic, sub titlul „Deutschland und die orthodoxe Welt” (Germania și lumea ortodoxă). (Titlu interesant. — Iată avem o lume ortodoxă, cum este o lume arabă, o lume hindușe, etc!).

În introducere, autorul constată, că popoarele din Sud-ostul Europei, de prezent se găesc în legătură cu național-socialismul, în două chipuri: sau din convingere, ca aliații Germaniei, cum sunt România și Bulgaria, sau ca jertfe ale politicii engleze, ca Serbia și Grecia. Lăsând la o parte această deosebire politică, baza comună a acestor popoare e acum colaborarea economică cu Germania, în acel spațiu vital german, în care scopul Germaniei nu e exploatarea, ci colaborarea constructivă cu toate părțile interesate.

Mai departe, autorul constată, că popoarele: român, bulgar, sârb și grec, atât de deosebite sub raport național, le leagă laolaltă religia: ortodoxia. Aceste popoare, sub raport spiritual-religios, sunt moștenitoarele imperiului bizantin, ale imperiului ortodox, ceea ce trebuie să aibă în vedere și național-socialismul german. Centrul acestei vieți spirituale-religioase a fost totdeauna Constantinopolul, iar personificatorul a fost patriarhul ecumenic.

După aceste premise, d. Crainic înșiră trei desiderate, a căror realizare — spune dsa — o dorește fiecare popor ortodox care se ține moștenitor al Bizanțului. — Iată desideratele:

1. Restabilirea patriarhatului ecumenic la Constantinopol, ca astfel să se formeze un centru al Bisericii orientale. Această restabilire necesită un patriarh ecumenic, care ar fi dat înaltei demnități rând pe rând, de către fiecare popor ortodox. Lângă el ar funcționa un sinod permanent, în care ar ocupa loc delegații tuturor bisericilor naționale, în număr egal. Chiemarea patriarhatului ecumenic ar fi, rezolvirea uniformă a chestiunilor comune ivite în diferitele biserici ortodoxe.

2. Înființarea unui statut ortodox internațional, care odată pentru totdeauna să stabilească egala îndreptățire a fiecărei biserici naționale ortodoxe la Muntele Athos, centrul tradițional al monahismului ortodox.

3. Generoasa restituire, în seama cultului ortodox, a catedralei „Sf. Sofia” din Constantinopol, această capodoperă a artei bizantine, care acum 500 ani a fost prefăcută în moschee.

Această dorință sigur se va izbi de rezistența Turcilor, dar să nu se uite, că Turcii au ajuns în posesia catedralei printr'un concurs de forțe, care azi e al istoriei.

La împlinirea acestor dorinți, chiar din cauza dificultăților ce se pot ivi, e nevoie de protecțiunea și ajutorul unei mari puteri, care dispune de autoritate indiscutabilă în fața tuturor popoarelor interesate. O asemenea putere e Germania.

Ea ar fi indicată să realizeze această problemă și pe motivul, că sub raport religios ea e neutră, nu vrea să facă propagandă nici în favoarea protestanților, nici în a catolicilor. Pe lângă aceasta, Germania conduce lupta împotriva bolșevismului, luptă ce egalează cu o cruciată împotriva ateismului, în ochii tuturor popoarelor ortodoxe. De aceea Germania are neasămănat mai mare titlu moral de a fi patroana și realizatoarea dorințelor la popoarele ortodoxe, decât țarismul rusesc, care secole de-a rândul s'a pretat de ocrotitorul ortodoxiei...

Nu ne îndoiim că totul e posibil sub soare. Deci și realizarea desideratelor de mai sus ale d. Nichifor, afară de p. 3, care va merge mai greu. Ortodoxia poate avea un papă, cu congregații, fără „San Pietro”, la Roma-Nouă, ... dar ... ce va fi câștigat creștinismul? ... Căci în forma contemplată de d. Crainic, s'ar avea un aranjament politic, și atâta tot!

Dezideratele de mai sus rămân un puternic argument pentru unitatea Bisericii lui Hristos, cu organizație comună, bazată însă pe canoane, — și cu excluderea fărâmițării Bisericii în mici organizații naționale numite autochefale, în realitate achefale!

Nicolae Brinzeu

Frumsețea ritului românesc a fost admirată de episcopatul din toată lumea la Sinodul Vatican, iar mai târziu a fost admirată la aniversarea 1601 a a Sinodului I dela Nicea, tot în Roma. Numai aceia nu pot fi dep în satisfacți și mulțumiți cari sunt stăpâniți de prejudeciul, că tot ce-i oriental nu mai e potrivit pentru timpurile noastre, pentru o viață mai înaltă religioasă și pentru a ajunge astfel la sfințire. Cuvintele „investit” și „împietrit” sunt cuvintele, cu cari gratifică unii — nu toți — inovatori ritul nostru, uitând că el e creația unor bărb și, cari s'au ridicat pe culmile cele mai înalte ale sfințeniei.

Ni se spune însă: Astăzi sunt alte timpuri, alți oameni și Biserica apuseană a ținut seamă de schimbarea timpurilor și a mentalității oamenilor, pe când cea răsăriteană nu a făcut nici un pas înainte. În câțva au dreptate, pentru că autoefaliile răsăritene sunt o piedecă a progresului și a colaborării, dar de aici nu urmează, că azi nu s'ar mai putea ajunge la sfințenie după rânduielile Bisericii răsăritului. Sfințenia e în funcție de colaborarea voinței noastre cu grația dumnezeiască, nu de vechimea, dar prospețimea cutărei rânduieli rituale.

Intensificarea vieții religioase din Apus a adus cu sine unele rânduieli noi, foarte potrivite pentru interiorizarea vieții creștine, Biserica noastră, ca o părțică a Bisericii universale, ținând seamă de acest progres al vieții creștine, trebuie să introducă și ea aceste rânduieli, firește, în cadrele îngăduite de ritul

nostru. Dar cum să se facă aceasta? Aici e nodul problemei.

Viața creștină modernă, ca și cea veche, se poate rezuma în două cuvinte: Isus și Maria. Așa a fost dela început și s'a clarificat pe deplin în sinodul dela Efez din 431: Cultul lui Isus, — Hristos, Fiul lui Dumnezeu — și cultul Preacuratei, — Născătoare de Dumnezeu. În timpul mai nou s'a dat mai mare importanță cultului lui Isus Euharisticul și tot mai mulți și mai multe s'au pus sub ocrotirea Preacuratei, fie în reuniuni, fie în particular. Devoțiunea deosebită față de Isus Euharisticul și față de Preacurata au adus cu sine acele rânduieli nouă în Apus.

Cultul Preacuratei în Biserica răsăriteană a luat din vechime o întindere foarte frumoasă: Mulțimea sărbătorilor, Paraclisul, Acatistul, „Și acum”, al Născătoarei de Dumnezeu dela deosebitele slujbe, troparele atât de frumoase dela Sfințirea cea mică a apei ș. a. arată cinstea și mărirea, de care au invrednicit-o hagiografii răsăriteni pe Preacurata. Diferitele asociații și reuniuni mariane din deceniile din urmă au complectat acest cult în Biserica noastră.

Cultul lui Isus- Euharisticul a fost mai accentuat în Biserica răsăriteană, dovadă cântările și rugăciunile dela cele trei sf. Liturghii și frumoasele și neîntrecutele rugăciuni de dinainte și după Cuminecare. Ca să ajungă să le scrie, de bună seamă hagiografii răsăriteni au stat ceasuri și zile întreg, în adorație în fața Preasfântului Sacrament, iar credin-

cioșii cetindu-le și rostindu-le cu evlavie nu făceau altceva decât adorație. Nu erau constituiți în asociații, dar la nici un caz nu erau mai puțin puțin adoratori decât cei cari sunt constituiți. Azi, mulțumită asociațiilor, cultul acesta e mai extins.

Binecuvântarea euharistică noi am avut-o la cele trei ss. Liturghii. Dacă vrem să o avem și la alte slujbe, nu va trebui să împrumutăm dela apuseni, cari ei au împrumutat-o dela noi, ci din Liturghiile noastre, având modelul atât de frumos și impresionant la Liturghia sf. Gregoriu. Eu am introdus-o în o singură parohie și în o singură zi, în Săcalul de Câmpie (azi Bărboși), în Vinerea mare, cu prilejul Prohodului Domnului. Adusesem prin mijlocirea Il. Sale Dr. V. Macaveiu un frumos epitaf, pentru care — în urma indicațiilor date de mine — un credincios meșter făcuse o masă potrivită, piezișe cum avusesem în Făgăraș și cum sunt în atâtea locuri, ca să poată fi împodobită cu lumini și cu flori. Pe o altă masă am așezat chivotul cu pixida, iarăși încunjurat cu lumini, holdă verde și flori. La Florii pregătisem pe credincioși să înțeleagă rostul acestui decor, pentru că până atunci am folosit la Prohod, ca și înaintașii mei, un antimis zdrențuit. Binecuvântarea euharistică am intercalat-o după „Sfinte Dumnezeu”, dela Doxologie, înainte de a ieși pentru încunjurarea bisericii. Atunci ziceam: „Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă închinăți” și poporul închinându-se îngenuș, în vreme ce cantorul

Știri mărunte

I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, episcop de Oradea și Administratorul apostolic al Arhidiecezei noastre de Alba-Iulia și Făgăraș, care la începutul acestei luni a luat drumul spre Cetatea veșnică, pentru ca să prezinte Vicarului lui Hristos omagiile Bisericii noastre și să-I expună doleanțele ei, s'a reîntors la reședință în ziua de 23 Martie. La Roma, unde a fost întovărașit de pâr. Dr. Dumitru Manu, profesor de teologie, a găsit deplină înțelegere în forurile înalte bisericesti și avem nădejdi tari că acest pelerinaj la mormântul Apostolilor va fi rodnic pentru întreaga biserică noastră și pentru neamul nostru atât de crunt încercat. Intru mulți ani, Stăpâne!

Locale. Dumineca viitoare, de luminatul praznic al Învierii, va predica în catedrală I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, episcop de Oradea și administrator apostolic al arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș.

— În cadrele Agrului și ale Reuniunii Femeilor Române Unite, pâr. Alex Todea a ținut în catedrală *exerciții spirituale* pe seama mirenilor. — Același apostol a săvârșit-o la liceul comercial, pentru cursul superior pâr. E. Marchișiu, preot refugiat, iar pentru cursul inferior pâr. Dr. S. Crișanu prof. de religie. — Deprinderile sufletesti ale elevilor dela gimnaziul industrial le-a condus pâr. Andrei Plaiian, prof. de religie.

— Miercuri 25 Martie, praznicul Bunevestirii și hramul bătrânei catedrale din Blaj, în cadrul liturghiei arhieresti I. P. S. S. Valeriu Traian a ridicat la treapta subdiaconatului și diaconatului pe trei clerici absoluți, iar clericilor din anul III le-a conferit lectoratul. Răspunsurile liturgice au fost date de corul „Jacob Mureșianu“, care a cântat liturghia pentru cor mixt și orchestră a Revsm. Fr. Hubic, fiind dirijat de autor.

— Tot ieri în cadre sărbătorești la Institutul Recunoștinței Revm. Iuliu Maior, canonic metropo-

litan, a făcut promovarea solemnă a 31 marianiste din Reun. mariană „Bunavestire“ dela liceul teoretic de fete.

Săptămână de rugăciuni și de studiu pentru unirea bisericilor. La Roma se va ținea între 13 și 19 Aprilie o săptămână de studii și de rugăciuni pentru unirea bisericilor. Vor lua cuvântul între alții cardinalul Lavitrano din Palermo, Mons. Arata, asesorul Congr. Orientale, prof. Igino Giordani, contele Carlo Lovera di Castiglione, pâr. Herman S. I., rectorul Institutului Oriental ș. a. În decursul săptămânii se vor oficia slujbe sfinte în diferite rituri orientale și se va comemora al XIX centenar al venirii Sf. Petru la Roma. Se speră mult pentru unirea bisericilor în urma acestei săptămâni de rugăciuni,

În Filipine se va introduce limba japoneză. În urma ocupării Insulelor Filipine de către Japonezi, ministerul culturii populare japonez a luat dispoziții să se tipărească manuale de școală în limba japoneză, care vor fi introduse în școli, înlocuind pe cele engleze.

Propagandă românească peste hotare. În ultima vreme am notat cu deosebită satisfacție faptul că s'a pornit o ofensivă pentru a fi cunoscuți în străinătate așa cum suntem, nu așa cum ne-au prezentat dușmanii noștri. Dumineca trecută distinsul scriitor Liviu Rebreanu a ținut la Zagreb în Croația o interesantă conferință despre țara noastră, în prezența celor mai de seamă personalități din lumea politică, bisericască și culturală croată. În cursul lunii Aprilie vor conferența la Viena și Berlin Dnii Al. Tzigara-Samurcaș, Dr. Gr. Antipa și genral Dabija. Cunoscuți mai bine peste granițe, cauza noastră va triumfa mai ușor!

Bucurii sufletesti la Aiud. Răstimpul de 19—23 Martie c., a prilejuit Aiudului român unit o seamă de sfinte desfășări duhovnicești. În acest răstimp au avut loc *exercițiile spirituale* pentru tinerimea noastră școlară de aci, separat pentru elevii liceului „Titu Maiorescu“ (dir. pâr. Ovidiu Hulea) și separat pentru elevele gimnaziului din loc (dir. dna Tulia Albini), precum și *reculegerile sufletesti* ale enoriașilor pâr. Nicolae Crețu, paroh-protopop districtual și a pâr. Gavril Pop, paroh. Deprinderile acestea sufletesti le-a condus pâr. Dumitru Neda, canonic mitropolitan, care a rostit o cuvântare ocazională și la *sinodul protopopesc* ținut Sâmbăta trecută, lecția practică ținându-o pâr. E. Stâncel din

cânta: „Bine este cuvântat...“, apoi luând chivotul binecuvântam zicând: „Mântuește, Doamne, poporul tău...“ și în timp ce strana cânta: „Văzut-am lumina cea adevărată“, duceam chivotul pe pistol și dam apoi semnul pentru ieșire, cântându-se mai departe „Sfinte Dumnezeule“ și „Iosif cel cu bun chip...“ Va zice cineva: Vezi, ai introdus inovații, fără autorizarea și aprobarea mai marilor. Recunoșc greșala, dar era într'un singur caz și voiam totodată să fie și un ceas de adorație în cinstea Răstignitului și o mângâiere pentru credincioșii cari m'au ajutat cu dragă inimă la înzestrarea bisericii cu obiectele, ornatele și cărțile liturgice. Pentru uniformitate va trebui să se facă un îndreptar pentru întreaga Mitropolia și în forme, cari să se poată încadra în ritualul nostru, fără a putea fi acuzați, că am părăsit marginile rânduelilor bisericii noastre, a Răsăritului.

Când am purtat discuția referitoare la Cultul sf. Inimi, un evlavios preot m'a întrebat: „Cum văd, părinte, nu ești contra Cultului sf. Inimi, ci ești numai contra introducerii de jos în sus, fără aprobarea mai marilor și să se facă fără știrbirea formelor noastre rituale. Aici însă nu stăm ca la Bindecuvântarea euharistică, pe care o avem în ritualul nostru, ci e ceva cu totul nou. Cum ai putea introduce Cultul sf. Inimi în cadrele ritualului răsăritean?“ Am răspuns ușor: „Noi avem, părinte, canonul Domnului nostru Isus Hristos, așa de frumoasă expresie a adorației datorite lui Isus ca Dumnezeu și om. În ca-

drele acestui minunat și admirabil canon vom putea da cult Sf. Inimi, adăogând vre-una din rugăciunile adresate Mântuitorului de hagiografii răsăriteni, în care vom introduce o frază-două, dar poate un cuvânt-două numai despre Sf. Inimă.“

În privința aceasta însă să avem bună grijă. Noi adorăm pe Isus ca Dumnezeu deplin și om deplin, în persoana Cuvântului întrupat dela Sf. Spirit și din Feoara Maria. Inima omenească e un simplu organ cu o menire specială în trup, dar noi în mod figurat o socotim ca depozitara tuturor sentimentelor frumoase și nobile, prin urmare și a iubirii arzătoare. Cultul sf. Treimi l-a precizat așa de frumos Papa Pius VI: „Noi adorăm sf. Inimă, întrucât aceasta e Inima lui Isus, inima persoanei cuvântului veșnic, cu care e unită în mod indisolubil.“

De încheiere numai atâta am de spus: Să nu se introducă de jos în sus nici o inovație în ritualul nostru. Totul să se facă cu aprobarea și autorizația întregului episcopat al Bisericii noastre și prin un îndreptar obligator pentru toate bisericile noastre. Diferitele proiecte să fie studiate de o comisie, compusă din buni cunoscători și înțelegători ai ritualului nostru. În nici un caz să nu se mai tolereze pornirea abuzivă și anarhică, de a introduce inovații de singuratici, după capul și gustul lor și după forme împrumutate, sau ticluite de ei.

Pr. Octavian Popa

Căpuđ, iar conferința reglementară rostindu-o pâr. Traian Popa din Ormeniș. Cuvântul de deschidere și de închidere al sinodului acestuia le-a ținut pâr. N. Crețu, protopop.

Statele Unite nemulțumite de Vatican? Că respondentul agenției D. N. B. susține că Reședința Londra ar fi comunicat că ministrul nordamerican al Statelor-Unite ar fi făcut demersuri pe lângă Vatican ridicând obiecțiuni împotriva stabilirii de relații între Japonia și Sf. Scaun, fiindu-i suspect asemenea relații. Cât adevăr este în această afirmație rămâne să se vadă.

Biserici reconstruite în Spania. În timp ce în răsărit continuă lupta contra celor fără Dumnezeu, în Spania se înlătură încetul cu încetul urmele lăsate de comuniști. La sfârșitul războiului civil spaniol peste 400 localități erau fără de biserică. Până în prezent s'au reconstruit în întregime 26 de biserici, iar 182 s'au restaurat. Deasemenea s'au reclădit 30 mănăstiri, aziluri, spitale și semănării devastate de foc sau de bombardamente. Munca de reconstrucție a acestor opere continuă.

Misionari eliberați. Agenția „Rador“ știe din ziarul „New-York Daily News“ că misionarii americani din partea ocupată a Filipinelor, internați până aci în lagăre de concentrare, au fost puși în libertate de japonezi. Li-s'a dat voie apoi să telegrafieze în America autorităților ierarhice de care se țineau că au fost puși pe picior de libertate.

Armată evreiască? Căpetenia religioasă a evreilor din Statele Unite, rabinul Hillel Silver spune că ar fi adresat un apel guvernului britanic rugându-l să îngăduie formarea unei armate evreiești sub comandă britanică. Scopul evreilor ar fi să asigure „ordinea mondială echitabilă“ după războiu și să formeze o „Palestină evreiască liberă“. — Așa știe Serviciul Britanic de informații.

AVIZ. Societatea Națională de Cruce Roșie a României, Filiala Blaj își ține *adunarea generală în 29 Martie* (Dumineca Floriilor) ora 6 p. m., în sala de ședințe a Prefecturii. *Comitetul.*

† **Marta Lugojanu, n. Colașiu, soția pâr. Nicolae Lugojanu, paroh și protopop onorar în Iezuit (eparhia Lugojuului) a trecut la cele veșnice, pe neașteptate, în ziua de 7 Martie a. c. — Fie-i memorie binecuvântată!**

Telefonul „Unirii“

Am primit abonamentul pe 1942: Dr. S. Târnaveni, M. Valea Morii, Oficiul parohial Igrăș, Ch. Reșița, S. Brașov, Dr. P. Sighișoara, P. Sup. S. I. București, Of. paroh. Aninoasa, T. Aninoasa, A. Pricaz, D. Pocola — 2 abonamente, B. Deva — 4 abonamente Dr. N. Rupea.

Of. parohial Dragșina. Suma trimisă s'a contat în abonamentul restant, care este achitat până la 31. III 1941.

B. Făgăraș. Am primit abonamentul pe 1941.
P. Lugoju. Chităm primirea sumei de Lei 400 în contul abonamentului pe 1941 și 1942.

Ch. Tinca. Prin Pâr. Dr. T. am primit 130 Lei în contul abonamentului.

T. Lugoju. Am primit suma trimisă. Pentru completarea abonamentului pe anul curent, vă rugăm să trimiteți încă 50 Lei.

Dr. P. Reșița. Am primit suma trimisă, vă mulțumim pentru suprasolvire.

S. Ploiești. Am primit 500 Lei în contul abonamentului pe 1939 - 41.

De vânzare

una Sifonarie în stare foarte bună cu 200 sticle pentru sifon. Cu această mașină se mai poate face apă gazoasă și lemonată.

Adresa: **Oarga Avram**
Alba-Iulia

(2-2)